

UZASADNIENIE

Ł. M. został obwiniony o to, że w dniu 07 luty 2016 roku o godzinie 08:50 w miejscowości W., gm. D., woj. (...), na drodze publicznej kierując samochodem marki M. o nr rej. (...) w obszarze zabudowanym przekroczył dozwoloną prędkość o 37 km/h, to jest o wykroczenie z art. 92a kw.

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 kwietnia 2016 roku Sad Rejonowy w Bełchatowie w sprawie II W 176/16:

1. uznał obwinionego Ł. M. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wypełniającego dyspozycję art. 92 a kw i za to na podstawie art. 92a kw wymierzył mu karę grzywny w wysokości 500 złotych;
2. pobrał od obwinionego kwotę 50 złotych tytułem opłaty oraz zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych z tytułu zwrotu zryczałtowanych wydatków.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca obwinionego, zaskarżając wyrok w całości na korzyść obwinionego.

Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisu § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 lutego 2014 roku w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych
2. błąd w ustaleniach faktycznych przez ustalenie, że obwiniony w czasie objętym zarzutem dopuścił się zarzucanego mu czynu.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie obwinionego od zarzucanego mu czynu.

Sąd zważył co następuje:

Apelacja obrońcy skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem obwinionego od zarzucanego mu czynu.

Sąd I instancji w szczególności oparł swoje ustalenia faktyczne na dowodach w postaci zeznań funkcjonariuszy policji oraz dokumentach w postaci notatek urzędowych wytworzonych przez funkcjonariuszy, a także świadectwie legalizacji urządzenia pomiarowego. Obwiniony nie złożył pisemnych wyjaśnień. Nie stawiał się z obrońcą na termin rozprawy, prawidłowo zawiadomieni o terminie. Z zeznań funkcjonariuszy policji potwierdzonych treścią notatki urzędowej z miejsca zdarzenia wynika, iż obwiniony odmówił przyjęcia mandatu, albowiem w jego ocenie okazywana mu prędkość nie należy do niego.

Sąd odwoławczy uzupełnił postępowanie dowodowe, w szczególności o dowody w postaci kserokopii notatników służbowych funkcjonariuszy dokonujących pomiaru prędkości samochodu obwinionego, opinii biegłego z dziedziny laserowych przyrządów do pomiaru prędkości pojazdów P. B. (1) (wraz z załącznikami) oraz ponownego dowodu z zeznań świadków P. B. (2) i M. B..

Dopiero uzupełnione postępowanie dowodowe pozwoliło na weryfikację przeprowadzonych w sprawie dowodów osobowych.

W ocenie sądu odwoławczego opinia biegłego jest pełna, jasna, zrozumiała, nie zawiera braków o jakich mowa w art. 201 kpk. Analizy dokonane przez biegłego nasunęły wątpliwości co do sprawstwa obwinionego, które z urzędu należało tłumaczyć na korzyść Ł. M..

Z jej treści opinii wynika jednoznacznie, że laserowy miernik prędkości (...) 20-20 należy do najbardziej precyzyjnych instrumentów pomiarowych na świecie i jest stosowany na terenie całej Unii Europejskiej. J. jednak równie ważne jak budowa i zasady działania urządzenia są zasady jego używania, w szczególności wynikające z instrukcji obsługi urządzenia (testy sprawdzające, przedstawianie wyników itd.).

Podkreślić należy, że udowodnienie zachodzi wówczas, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów fakt przeciwny dowodzeniu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. Wymóg udowodnienia należy odnosić tylko do ustaleń niekorzystnych dla obwinionego, ponieważ on sam korzysta z domniemania niewinności (art. 5 § 1 kpk w zw. z art. 8 kpw), a nie dające się usunąć wątpliwości tłumaczy się na jego korzyść (art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 8 kpw). Najmniejsze wątpliwości powodują, iż dany fakt nie może być uznany za udowodniony, a więc nie stanowi ustalenia faktycznego, które może być podstawą rozstrzygnięcia. Nieuprawdopodobnienie dowodzonej tezy nie może działać na niekorzyść obwinionego, albowiem może on być uznany winnym jedynie po udowodnieniu mu sprawstwa i winy.

W toku czynności wyjaśniających należy dołożyć należytej staranności w zebraniu materiału dowodowego. Policja nie wszczyna postępowania wyjaśniającego, a jedynie prowadzi czynności wyjaśniające (art. 54 § 1 kpw) w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie. Dodać należy, że czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia przeprowadzane są przez policję z urzędu. W szczególności w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów wykroczenia przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem, organy ścigania muszą dokumentować okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem z braków w zabezpieczeniu śladów, wynikają dalsze trudności w ujawnieniu prawdy, których usunięcie w postępowaniu sądowym może okazać się niemożliwe. Funkcjonariusz policji powinien – według zasady: lepiej więcej dowodów niż za mało – wykonywać czynności związane z zabezpieczeniem stwierdzonych śladów nawet na wyrost. Upływ czasu powoduje, iż funkcjonariusze nie pamiętają szczegółów zdarzeń i nie są w stanie uzupełnić ich na rozprawie poprzez składanie zeznań, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Organy procesowe w ramach swobodnej oceny dowodów są ustawowo zobligowane do ukształtowania przekonania dopiero na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów ocenianych według zasad prawidłowego rozumowania z pełnym wykorzystaniem dostępnej wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 7 kpk w zw. z art. 8 kpw). Kodeks nie narzuca żadnych dyrektyw, które nakazywałyby określone ustosunkowanie się do konkretnych dowodów i nie wprowadza różnic co do wartości poszczególnych dowodów. Tymczasem zdaje się, iż dotychczasowe procedowanie opierało się na swoistym domniemaniu prawdziwości zeznań funkcjonariuszy policji, co spowodowało brak ich rzetelnej weryfikacji.

Zgodnie z kształtem polskiej procedury, podstawą wszelkich rozstrzygnięć są tylko prawdziwe ustalenia faktyczne (art. 8 kpw w zw. z art. 2 § 2 kpk). Zasada prawdy materialnej jest adresowana do wszelkich organów procesowych. Nie da się jednak zawsze bezwzględnie ustalić przebiegu zdarzenia, lecz niekiedy tylko w takim zakresie, na jaki zezwalają na to zebrane dowody oraz dostępna wiedza i ukształtowane na jej podstawie doświadczenie życiowe. W toku prowadzonych czynności uprawnione organy mają jednak obowiązek wnikliwego zbadania i uwzględnienia wszystkich okoliczności zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść (art. 8 kpw w zw. z art. 4 kpk) obwinionego.

Opinia biegłego w dziedzinie laserowych przyrządów do pomiaru prędkości pojazdów wskazuje na szereg warunków związanych z możliwym użyciem urządzenia pomiarowego, w ramach których może dojść do wątpliwości co do prawidłowości dokonanej pomiaru prędkości przy pomocy takiego urządzenia.

W przedmiotowej sprawie brak jest informacji w aktach niniejszej sprawy o wykonanych procedurach sprawdzających przez policjantów, w szczególności świadka P. B. (2) (obowiązkowych i rutynowych, opisanych w instrukcji obsługi przyrządu), przed wykonaniem pomiaru prędkości pojazdu obwinionego, polegających na sprawdzeniu precyzji celowania w warunkach użytkowania służącemu potwierdzeniu poprawności funkcjonowania elementów celowniczych (w tym zbieżności celowej z wiązką lasera), testu stałej odległości w celu weryfikacji poprawności pomiaru, testu wyświetlacza.

Nie można bowiem – w ocenie biegłego - wykluczyć sytuacji, że w dniu wykonania pomiaru prędkości pojazdu obwinionego, przyrząd mógł być rozkalibrowany i nie działać poprawnie.

Brak jest także jednoznacznych informacji, że policjanci byli szkoleni systemowo i profesjonalnie w zakresie obsługi tego przyrządu pomiarowego. W zasadzie z zeznań tych funkcjonariuszy wynika, że zapoznali się z funkcjonowaniem w/w urządzenia z treści instrukcji tego urządzenia. Brak tej wiedzy może istotnie wpływać na sposób obsługi urządzenia, a co za tym idzie na wyniki pomiarów nim dokonanych.

(...) jest ręcznym laserowym miernikiem prędkości i odległości. Przy jego użyciu można zmierzyć prędkość poruszającego się pojazdu, odległość, w jakiej się znajduje w momencie wykonywania pomiaru oraz czas mierzony w sekundach od chwili wykonania pomiaru. Funkcjonariusz uprawniony do kontroli prędkości pojazdów w ruchu drogowym jest zobligowany okazać zatrzymanemu do kontroli kierującemu pojazdem następujące wyniki pomiaru przy użyciu laserowego miernika prędkości: prędkość, z jaką poruszał się pojazd, odległość, z jakiej został wykonany pomiar oraz biegnący czas od chwili wykonania pomiaru. W przypadku odmowy przyjęcia mandatu w/w dane powinny się znaleźć w notatce urzędowej oraz we wniosku do sądu z podaniem informacji, z którego miejsca (numer nieruchomości lub numer słupka pikietażowego) został dokonany pomiar oraz czy został on wykonany w stosunku do pojazdu przybliżającego się czy też oddalającego się względem stanowiska pomiarowego.

W przedmiotowej sprawie brak jest informacji o wielu aspektach zdarzenia, w tym: czasie, jaki upłynął od chwili dokonania pomiaru prędkości pojazdu obwinionego a jego zatrzymaniem i odległości, z jakiej został wykonany pomiar. Świadek P. B. (2) – funkcjonariusz (...), który dokonał pomiaru prędkości pojazdu obwinionego nie opisał w notatce urzędowej, z jakiej odległości dokonał pomiaru spornej prędkości, czy do pomiaru domniemanej prędkości doszło na łuku drogi (zeznał, że nie jest do końca pewien), co wyklucza przeprowadzenie precyzyjnych wyliczeń i przeprowadzenia wiarygodnego dowodu, na okoliczność czy pomiar dokonany w dniu 7 lutego 2016 roku odnosi się do pojazdu obwinionego. Odległości, z jakiej dokonał pomiar nie naniesiono ani w treści notatki urzędowej z miejsca zdarzenia, ani w notatnikach służbowych obydwy kontrolujących, żaden ze świadków także nie pamiętał jej, zeznając jedynie o prawdopodobnych odległościach tłumacząc powyższe tym, że dalej były wzniesienia i łuki drogi. Jak powyższe nałoży się na okoliczność, że w aktach sprawy brak jest aktualnego świadectwa kalibracji w dacie zbieżnej ze świadectwem legalizacji i braku dowodów na to, że świadek P. B. (2) przeprowadził testy sprawdzające poprawność działania przyrządu, jak też nie do końca dającą się wyjaśnić okoliczność, czy do wykonania pomiaru doszło na łuku drogi, to zarzut dotyczący możliwości dokonania pomiaru prędkości innego pojazdu niż pojazd obwinionego jest prawdopodobny.

Braki te bowiem w ocenie biegłego wykluczają przeprowadzenie wiarygodnej analizy na okoliczność, czy pomiar dokonany w dniu 7 lutego 2016 roku godz. 8:50 roku odnosił się do pojazdu obwinionego. W świetle analiz i wniosków biegłego zachodzą więc nieusuwalne wątpliwości odnośnie sprawstwa obwinionego.

Reasumując: według zasad obowiązującej procedury w sprawach o wykroczenia, to nie obwiniony musi udowodnić swoją niewinność, lecz oskarżyciel ma udowodnić winę obwinionego (art. 5 § 1 kpk w zw. z art. 8 kpw). Przy czym udowodnić, to znaczy wykazać ją w sposób nie budzący wątpliwości wiarygodnymi dowodami. Istota domniemania niewinności sprowadza się do tego, że obwinionego uważa się za niewinnego, dopóki wina nie zostanie mu udowodniona, przy czym związana ściśle z domniemaniem niewinności zasada in dubio pro reo (art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 8 kpw), nakazuje rozstrzygnąć nie dające się usunąć wątpliwości na korzyść obwinionego. Oznacza to, że udowodnienie winy obwinionemu musi być całkowite, pewne, wolne od wątpliwości, czego nie można powiedzieć o przedmiotowej sprawie, w świetle wniosków opinii biegłego, sposobu zeznań policjantów i sposobu procesowego udokumentowania przedmiotowego czynu. W tym stanie rzeczy sąd odwoławczy (na podstawie przepisów powołanych w orzeczeniu) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obwinionego uniewinnił od popełnienia przypisanego mu czynu (art. 5 § 1 pkt 1 kpw).

W związku z uniewinnieniem kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.